

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Tárgy: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról szóló 1927/2006/EK rendelet módosításáról

COM(2008) 867 végleges – 2008/0267 (COD)

(2009/C 228/20)

2009. január 20-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 159. cikkének (3) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyról:

„Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról szóló 1927/2006/EK rendelet módosításáról”

2009. január 13-án az Elnökség megbízta az Ipari Szerkezetváltás Konzultatív Bizottságát a munka előkészítésével.

Tekintettel a munka sürgősségére, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. március 24–25-én tartott, 452. plenáris ülésén (a március 24-i ülésnapon) Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS-t főelőadónak nevezte ki, és 152 szavazattal 5 ellenében, 12 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) támogatja azt az európai bizottsági javaslatot, hogy átmenetileg bővítsék ki az európai globalizációs alkalmazkodási alap (EGAA) alkalmazási körét, így segítve a jelenlegi nemzetközi gazdasági válság miatt munkájukat elvesztett munkavállalókon.

1.2 Fontos, hogy az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság felgyorsítsa a tárgyalásokat annak érdekében, hogy minél előbb és még a jelenlegi parlamenti ciklus alatt elfogadják az új rendeletet.

1.3 Az EGSZB azt javasolja, hogy a rendeletnek a hivatalos lapban történő megjelenése után 12 hónappal készüljön értékelés az EGAA-ról az eljárások és az alap kezelésének elemzése, illetve a gazdasági helyzet és a munkaerőpiac figyelembevétele céljából. Az EGSZB együttműködik majd az Európai Bizottsággal a szóban forgó értékelés elkészítésében.

1.4 Az EGSZB szerint a költségvetésben előirányzott 500 milliárd euró nem elegendő, ezért azt javasolja, hogy bocsássanak 1 milliárd eurót az alap rendelkezésére, amely összegnek – a gazdasági válság alakulásának függvényében – a további években tovább növelhetőnek kell lennie.

1.5 Jelenleg hét hónapig tart, amíg a papírok benyújtását követően az Európai Bizottság kifizeti a támogatást. Mivel ez túl hosszú idő az elbocsátott munkavállalók gyors megsegítésére, az EGSZB azt javasolja, hogy biztosítsanak saját kezdeti költségvetést az EGAA számára.

1.6 Az EGSZB egyetért azzal, hogy csökkentsék 500-ra az elbocsátott személyeknek azt a minimális számát, amely az alap igénybevételére jogosít. Azt is támogatja, hogy a hozzájárulás felhasználására meghatározott időszak 24 hónap legyen, illetve hogy az EU pénzügyi hozzájárulása 75 %-ig terjedjen.

1.7 Az EGSZB azt javasolja, hogy szánjanak aktívabb szerepet a szociális partnereknek az EGAA-támogatások kérelmezési eljárásának valamennyi szakaszában – mind vállalati, mind pedig regionális, nemzeti és uniós szinten.

2. Háttér

2.1 2006 márciusában az Európai Bizottság ismertette az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról szóló javaslatát⁽¹⁾. Az alap felállításával az volt a célja, hogy egyszeri és speciális támogatásokat tegyen lehetővé a munkavállalók újbóli munkaerő-piaci beilleszkedésének megkönnyítése érdekében olyan régiókban, illetve ágazatokban, amelyek súlyos gazdasági károkat szenvedtek el a termelés harmadik országokba történő áthelyezése, a rendkívüli mértékben megnövekedett import vagy bizonyos ágazatokban az uniós kvóta folyamatos csökkenése következtében. Az Európai Bizottság rendeletjavaslatot dolgozott ki, a Tanács pedig véleménykészítésre kérte fel az EGSZB-t.

2.2 2006. december 13-án az EGSZB elfogadta a CCMI/036-os véleményt⁽²⁾ (előadó: Joost VAN IERSEL, társelőadó: Enrico GIBELLIERI). Ebben a véleményben támogatásáról biztosította az európai bizottsági javaslatot, és egyetértésének adott hangot az EGAA céljait illetően. Az EGSZB különböző észrevételeket és javaslatokat is megfogalmazott annak érdekében, hogy hatékony legyen az alapról szóló rendelet⁽³⁾.

2.3 Az európai globalizációs alkalmazkodási alapot létrehozó 1927/2006/EK rendelet⁽⁴⁾ 2007. január 1-jétől 2013-ig hatályos. Az alap által nyújtott támogatások összesen évi 500 millió euróig terjedhetnek, kiegészítve a strukturális alapokat, kiváltva az Európai Szociális Alapot. Az alap kezelésével az Európai Bizottság Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatósága van megbízva.

⁽¹⁾ COM(2006) 91 végleges – 2006/0033 (COD).

⁽²⁾ HL C 318., 2006.12.23., 38-41. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2006. december 13-án küldte meg állásfoglalását (l PE A6-0385/2006). HL L 406., 2006.12.30., 1. o.; helyesbítés: HL L 48., 2008.2.22., 82. o. Konzultáltak a Régiók Bizottságával (CdR 137/2006 fin sz. vélemény; előadó: Irene OLDFATHER) HL C 51., 2007.3.6.

⁽⁴⁾ HL L 406., 2006.12.30., 1. o. A rendelettel kapcsolatos helyesbítés: HL L 48., 2008.2.22., 82.o.; angol nyelvű változat: HL L 202., 2008.7.31., 74. o.

2.4 A kérelmeket nem az érintett vállalatoknak vagy munkavállalóknak, hanem a tagállamoknak kell benyújtaniuk.

2.5 2008 júliusában az Európai Bizottság közleményt⁽¹⁾ adott ki, amelyben értékelte az EGAA első néhány havi működését, és elemezte a kilátásokat és a jövőre vonatkozó módosítási javaslatokat⁽²⁾.

2.6 Az Európai Bizottság kedvező értékelést adott az alapról, bár azt a tervezettnél kisebb mértékben alkalmazták. Az Európai Bizottság bejelenti, hogy egyszerűsíteni fogja az eljárásokat, ösztönözve a bevált módszerek cseréjét és jobban reklámozva az alapot. Ígéretet tesz arra is, hogy a 2009 közepén kidolgozandó következő éves jelentés megjelentetése előtt ismertet néhány javaslatot a rendelet módosítását illetően.

2.7 Másrészt a világméretű gazdasági és pénzügyi válság következményeként sok munkavállaló válik munkanélkülivé, és számos vállalatot ideiglenesen vagy véglegesen bezárnak.

2.8 Az európai gazdasági fellendülés tervében⁽³⁾ az Európai Bizottság annak a szándékának ad hangot, hogy a válságra adott európai válasz részeként az EGAA-ból hatékonyabb korai támogatási eszköz váljon. Ennek érdekében módosítani kell a rendeletet, hogy bizonyos ágazatokban hatékonyabban lehessen fellépni, különös tekintettel azok oktatására és újbóli beilleszkedésére, akik a gazdasági válság miatt veszítik el munkájukat.

3. Az EGAA-rendelet módosítására vonatkozó javaslatok

3.1 A szóban forgó javaslat célja annak elérése, hogy az európai globalizációs alkalmazkodási alap hatékonyabb segítséget nyújtson a globalizáció miatt munkájukat elvesztett munkavállalóknak, hogy ideiglenesen kibővüljön alkalmazási köre, kiterjedve a világméretű gazdasági és pénzügyi válság következtében történt elbocsátásokra, illetve hogy működése jobban igazodjon szolidaritási célkitűzéséhez. Mindehhez néhány rendelkezés módosítására van szükség az európai globalizációs alkalmazkodási alap létrehozásáról szóló 1927/2006/EK rendeletben.

3.2 A javaslat kidolgozását megelőzően az Európai Bizottság konzultált a tagállamokkal és a szociális partnerekkel, és 2008. szeptember 4-én konferenciát tartott Brüsszelben.

3.3 A rendelet módosításának arra kell szolgálnia, hogy az EGAA betölthesse azt a célt, hogy szolidaritást biztosítson a globalizáció okozta mélyreható változások miatt munkájukat elvesztett munkavállalókkal, és hogy átmeneti rendelkezésként támogatást nyújtson a globális gazdasági és pénzügyi válság következtében elbocsátott munkavállalóknak.

3.4 Az Európai Bizottság a rendelet olyan módosításait is javasolja, amelyekkel rugalmasabbá és egyszerűbbé tehető az eljárások és a kérelmekkel szembeni követelmények, illetve kibővíthető az EGAA hatásköre.

4. Általános megjegyzések

4.1 Az elmúlt hónapokban több ezer európai munkavállalót bocsátottak el a nemzetközi pénzügyi és gazdasági válság miatt. Az EGSZB szerint az európai gazdasági fellendülés terve⁽⁴⁾ keretében elfogadásra váró gazdasági és monetáris politikák mellett az Európai Uniónak olyan speciális politikák kidolgozását is ösztönöznie kellene, melyek az elbocsátott munkavállalók megsegítését célozzák.

4.2 A jelenlegi válságos és bizonytalan helyzetben az európai polgároknak egyértelmű üzenetet kell kapniuk az Európai Uniótól, amelyből kiderül, hogy ez utóbbi kész segíteni az elbocsátott munkavállalókon.

4.3 Az EGSZB ezért támogatja azt az európai bizottsági javaslatot, hogy átmenetileg bővítsék ki az európai globalizációs alkalmazkodási alap alkalmazási körét, így segítve a jelenlegi nemzetközi gazdasági válság miatt munkájukat elvesztett munkavállalókon.

4.4 Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság között kötött intézményközi megállapodás 28. cikke a költségvetésben legfeljebb évi 500 millió eurót irányoz elő az EGAA számára.

4.5 Az EGSZB szerint a jelenlegi helyzetben ez a költségvetési előirányzat nem feltétlenül lesz elegendő a kitűzött célok megvalósításához, ezért annak átmeneti emelését javasolja addig, amíg munkahelyek megszűnését és elbocsátásokat okozva tovább tart a válság. Az EGSZB azt javasolja, hogy 2009-re 1 milliárd eurót különítsenek el az alap számára, és 2010-re irányozzanak elő emelést, amennyiben emelkedik a támogatási kérelmek száma.

4.6 Jelenleg hét hónapig tart, amíg a papírok benyújtását követően az Európai Bizottság kifizeti a támogatást. Mivel ez túl hosszú idő az elbocsátott munkavállalók gyors megsegítésére, az EGSZB azt javasolja, hogy biztosítsanak saját kezdeti költségvetést az EGAA számára.

4.7 Az EGSZB támogatja az Európai Bizottságnak azt a javaslatát, hogy 1 000 főről csökkentsék 500-ra az elbocsátott személyeknek azt a minimális számát, amely az EGAA igénybevételeire jogosít, mivel ez jobban megfelel az európai vállalatok dolgozói létszámának.

4.8 A globalizáció hatásait illetően az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal⁽⁵⁾ abban, hogy ne csupán a világkereskedelemben bekövetkezett strukturális változások miatti elbocsátásokat vegyék figyelembe, hanem hogy gondolni kell olyan más típusú szerkezetváltásokra is, melyek a technológiákhoz, a termékekhez, a termelés megszervezésével kapcsolatos változásokhoz, illetve a nyersanyagokhoz való hozzáféréshez és azok áraihoz kötődnek.

⁽¹⁾ COM(2008) 421 végleges.

⁽²⁾ 2007 során tíz kérelem érkezett, 2008-ban csupán öt.

⁽³⁾ COM(2008) 800 végleges, 2008. november 26.

⁽⁴⁾ COM(2008) 800 végleges.

⁽⁵⁾ Szolidaritás a változással szemben. Az EGAA 2007-ben: áttekintés és kilátások, COM(2008) 421 végleges.

4.9 Mivel a rendeletben eredetileg számításba vett 12 hónapos határidő gyakran nem elegendő arra, hogy az elbocsátottak új munkahelyet találjanak, az EGSZB támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a hozzájárulás felhasználására meghatározott időszakot hosszabbítsák meg 24 hónapra.

4.10 Az EGSZB támogatja azt az európai bizottsági javaslatot, hogy a hozzájárulás mértékét 50 %-ról 75 %-ra emeljék, hiszen a jelenlegi válsághelyzetben az EU-nak szolidárisabbnak kell lennie az elbocsátott munkavállalókkal és a tagállamokkal.

4.11 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az elbocsátások számának meghatározásához figyelembe kell venni egyrészt azt az időpontot, amikor a munkaadó értesítette a munkavállalót az elbocsátásról, másrészt pedig a munkaszerződés lejárat előtti tényleges megszűnésének idejét.

4.12 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a 2. cikk azokra az elbocsátásokra is vonatkozik, amelyek az EU bármely régiójában vagy vállalatánál a termelésnek más uniós régióba történő áthelyezéséből adódnak, hiszen, bár valamennyi uniós régió egyetlen közös belső piacot alkot, a globalizáció révén az a vállalatokra nehezedő nyomás, hogy világszinten is versenyképesek legyenek, gyakran alacsonyabb termelési költségeket felmutató (akár uniós, akár egyéb külső) régiókba történő vállalatáthelyezésben ölt testet.

4.13 Előző véleményében ⁽¹⁾ az EGSZB már javasolta, hogy a különböző (vállalati vagy regionális) területeken tevékenykedő szociális partnereknek megfelelő módon részt kell venniük a folyamatokban. A rendelet 5. cikke értelmében a kérelmekben a tagállamok tájékoztatást adnak a szociális partnerekkel való konzultáció során követett eljárásról. Az EGSZB szerint a kérelmek elfogadásának kötelező feltétele kell hogy legyen, hogy a szociális partnerek vállalati, regionális vagy nemzeti szinten részt vegyenek a folyamatokban.

4.14 Az EGSZB azt ajánlja, hogy erősítsék meg az Európai Bizottság szerepét a tagállamoknak nyújtott adminisztratív és technikai segítség terén. Ennek az a célja, hogy segítsenek a tagállamoknak a kérelmek kidolgozásában, és egyben javítsák ez utóbbiak európai szintű koherenciáját, valamint hogy az Európai Bizottság proaktív szerepet töltsön be a tagállamokkal és a szociális partnerekkel szemben.

4.15 Az EGAA a strukturális alapok kiegészítője kell hogy legyen, különösen az ESZA-é, ezért kerülendő a felesleges átfedések. Az EGSZB véleménye szerint a regionális önkormányzatok, a szociális partnerek és a civil szervezetek az ESZA-ra vonatkozó részvételi eljárások segítségével együttműködhetnek annak érdekében, hogy a két alapot megfelelő módon használják.

4.16 Az EGSZB azt javasolja, hogy az új rendeletnek a hivatalos lapban történő megjelenése után 12 hónappal **készüljön értékelés** az EGAA-ról a rendeletben foglalt eljárások, az alap kezelése, valamint a gazdasági és a munkaerő-piaci helyzet elemzése céljából. Ebben az értékelésben az alábbi kérdéseket kell mérlegelni:

4.16.1 Amennyiben tovább folytatódik a gazdasági válság és a munkahelyek megszűnése, 2011 utánra is meg kellene hosszabbítani az EGAA alkalmazását.

4.16.2 A beérkezett kérelmek számának és a krízis alakulásának függvényében meg kellene vizsgálni, hogy nem lenne indokolt a költségvetési előirányzat további, az 1 milliárd eurón felüli emelése.

4.16.3 Az is megfontolandó, hogy tekintettel a bizonyos ágazatokban és régiókban működő kisebb vállalkozások problémáira, nem kellene-e csökkenteni az elbocsátottak 500 fős határértékét, amely az EGAA-s támogatásra jogosít.

4.16.4 A felhasznált eszközök elemzését követően meg kell majd vizsgálni a pénzügyi hozzájárulásnak a rendelet módosításában szereplő 75 %-os arányát, illetve a hozzájárulás felhasználására meghatározott 24 hónapos időszakot is.

5. Részletes megjegyzések a rendelet cikkeiről

5.1 1. cikk (1) bekezdés: az EGSZB azt javasolja, hogy a globalizációs hatások tükrében a támogatások terjedjenek ki azokra az elbocsátásokra is, amelyek nem közvetlenül a világkereskedelemben bekövetkezett strukturális változásokra vezethetők vissza, hanem olyan más típusú szerkezetváltozásokra is, melyek a technológiákhoz, a termékekhez, a termelés megszerzésével kapcsolatos változásokhoz, illetve a nyersanyagokhoz való hozzáféréshez kötődnek (lásd a 4.7. és a 4.11. pontokat).

5.2 2. cikk – „A beavatkozás kritériumai”: az EGSZB egyetért azzal, hogy csökkentsék 500 főre az elbocsátások minimumszámát, amely az EGAA igénybevételére jogosít. A következő értékelés során azonban meg kell majd vizsgálni, hogy az érintett ágazat és régió függvényében nem lehet-e ezt a számot tovább csökkenteni (lásd a 4.6. pontot).

5.3 2. cikk – „Az elbocsátás figyelembevétele”: az EGSZB támogatja az európai bizottsági javaslatot (lásd a 4.10. pontot).

5.4 5. cikk (2) bekezdés a) pont: az EGSZB egyetért az Európai Bizottság által javasolt módosításokkal, és azt javasolja, hogy egészítsék ki ezeket az 1. cikk (1) bekezdéséhez írt javaslattal. Az f) pontot pedig az alábbiak szerint javasolja módosítani: „Mivel a szociális partnerek részvétele nélkülözhetetlen az alap hatékony alkalmazásához, a kérelmek magukban foglalják a szociális partnerek bevonása és a velük való konzultáció során követett eljárásokat” (lásd a 4.12. pontot).

5.5 8. cikk: az EGSZB egyetért az (1), (2) és (3) bekezdésre vonatkozó módosításokkal, de új, (4) bekezdés beszerzését javasolja: „Az Európai Bizottság által nyújtott technikai segítséget proaktív jelleggel kell felruházni, bevonva a tagállamokat, az európai és nemzeti szociális partnereket az EGAA használatába, nyomon követésébe és értékelésébe” (lásd a 4.13. pontot).

5.6 10. cikk (1) bekezdés: az EGSZB egyetért azzal, hogy az EGAA által nyújtott pénzügyi hozzájárulás elérje a becsült költségek 75 %-át (lásd a 4.9. pontot).

⁽¹⁾ HL C 318., 2006.12.23., 38–41. o.

5.7 13. cikk (2) bekezdés: az EGSZB egyetért azzal, hogy a hozzájárulás felhasználására meghatározott időszak 24 hónap legyen (lásd a 4.8. pontot).

5.8 17. cikk: az EGSZB az a) pont alábbi módosítását javasolja: „Jelen rendeletnek a hivatalos lapban történő megjelenése után 12 hónappal az Európai Bizottság – a tagállamokkal és a szociális partnerekkel együttműködve – félidei értékelést készít

majd az alap hatékonyságáról és működéséről” (lásd a 4.14. pontot).

5.9 20. cikk: Az EGSZB javasolja, hogy a következőképpen módosítsák az Európai Bizottság javaslatát (új (2) bekezdés): „A 17. cikkben szereplő értékelés alapján az Európai Bizottság, az Európai Parlament és a Tanács javaslatára ez a rendelet felülvizsgálható, ideértve az 1. cikk (1a) bekezdésében szereplő átmeneti kivételt is”.

Kelt Brüsszelben, 2009. március 24.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI
